

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
 negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
 félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
 Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.
 Laptulajdonosok és főszerkesztők:
JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:
 Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11
Kiadóhivatal:
 HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
 Telefon sz. 85.

Osztrák önhittség.

A magyarnak fejébe szalad a vér, ököltre szorul a marka, mikor a bécsi lapokban az osztrák önhittség durva henczegését olvassa. Düh remegteti minden izét, s ha nem tisztelné annyira azt a gátot, melynek megpillantása haragját lecsillapítja, bizony becsületre tanítaná az osztrák németet úgy, mintahogyan becsületre tanították nemzeti királyaink. De a magyar tiszteli a király felkent személyét. S a lecsillapult harag magyar elkeseredettséggé csillapul, s ebben az elkeseredettségben legfőleg bujának, bánatának, örömeinek hí barátjához, a cigányhoz szól, hogy huzd el: »mégis hunczút a német«. Hanem ha a magyar elkeseredettség kitör, akkor félelmetes. Nem jó bántani az ébredő oszlánt!

Most, mikor a magyar legszentebb jogaiért küzd, az osztrák önhittség bírálhatja föl magát a király és a nemzet akarata közé. A bécsi német sajtó meggyőződve arról, amit eddig hinni nem akart, hogy ő felsége igazságosságában csakugyan hajlandó megadni azt, ami a mienk, riadót fuj. Tiltakozik a magyarok jogainak elismerése ellen. Durva, minősíthetetlen önhittségében nem átalja kimondani, hogy addig semmiféle jogot a magyarnak meg nem adhatnak, amíg az osztrák németek el nem határozták, hogy mit adhatnak meg a magyarnak és mit nem.

Ő, a német, ki a Habsburgok dinasztiája ellen a Wacht am Rheinnel tüntet naponként a bécsi Hofburg előtt, aki nyíltan ordítja, hogy losz vom Österreich, most sem resteli az uralkodónak a trónja elé állva ordítani, hogy addig nincs jogod a magyarnak jogát elismerni,

mig mi meg nem engedjük. És ilyen durva császársértést az osztrák Staatsanwaltonk semmibe sem vesznek, mert hát hiszen csak magyarról van szó.

A német sajtó s vele kapcsolatban a német képviselők nyíltan kiabálják, hogy semmi oly jogát nem szabad megadni a magyar nemzetnek, mely náluk parlamenti konfliktusokat idézne elő. Nyíltan vallják, hogy a 67-iki kiegyezést csak ők értelmezhetik érvényesen; s csak az ő értelmezésük alapján követelhet a magyar.

És mikor ezeket hirdetik, sietve akarják összehívni a Reichsrathot, hogy megkezdhessék az ismert és istállóba való botránycsinálást, amit ők egyszerűen parlamenti konfliktusnak neveznek, hogy így akadályozzák meg ő felsége igazságszeretetének megnyilvánulását.

És ha ettől nem ijednek meg, ha császáruk személye iránti tiszteletlenséget a magyarok ellen fegyverül használják csodálhatjuk-e azt a vakmerőséget, melylyel belügyeinkbe avatkoznak, azt a vakmerőséget, melylyel Magyarország élete és halála fölött korlátlan birónak hirdetik magukat.

Nem csudálhatjuk ugyan, de azért ezt a kérdést nem fojthatjuk magunkba: Hát ugyan meg szabad engedni azt, hogy ezek az osztrák lapok előfizetési díj fejében százazreket harácsoljanak össze, s ezzel hizlalják a gyűlöletet ujságíróiknak poczakjában. Más országokból régen kiltották volna ezeket a lapokat, csak mi vagyunk türelmesek.

Hanem az is igaz, hogy ilyen fajta külföldi lapoknak más országokban nem is akadna egyetlenegy előfizetője sem.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől —

Budapest, szept. 3.

Még mindig tart a bizonytalanság. A helyzet jellemző része azonban még mindig uralkodik. Wekerlót és Apponyit össze-vissza keverik. Egymástól elválasztják ezek, egymással homlokegyenest ellentétbe állítják amazok. Akik ellentétbe állítják, azok az akarnokok, akik összefűzni akarnák, azok a józan politikusok, akik a realis megoldást keresik.

Hogy ki lesz a miniszterelnök?

Wekerle, vagy Apponyi, vagy más. Ma még senki sem tudja. Ijesztenek Khuen-Héderváryval is azok, akik minden áron az ördögöt akarják a falra festeni.

Nem biztos semmi a nap alatt, aminthogy a legújabb kombinációk között egy ujsincs.

Azért azonban van valami új, amit a Bácsmegyei Naplónak még nem jeleztem. Ez a következő: Ő felsége holnap *Khuen-Héderváryt*, utánna *Apponyi Albertet*, azután *Csáky Albint* fogja fogadni audenciáin.

Ugy hírlik, hogy kihallgatásban részesül még *Pronay Gábor* főrendiházi tag is, aki nagyban rokon-zenvez a függetlenségi párttal.

A holnapi kihallgatásokról, ha következtetni akarnánk a válság megoldására, akkor egyre következtetnénk csupán. Ő felsége leg-hajlandóbb *Apponyi Albertet* vagy *Csáky Albint* megbizni a kabinetalakítással. Mert az tény, hogy az ő nézeteikre ad legtöbbet, ha ismételve meghallgatja őket. Tény azonban az is, hogy *Apponyi* nem enged magyarságából. Akárkit biznak meg kivüle, ez az illető bizonyára kevesebbet fogja beérni, mint *Apponyi*.

Aki ezt jó jelnek veszi, ám vegye.

Ez a mai helyzet szignaturája.

Vásárcsarnok.

A munka ideje megkezdődött. Azok, akiknek a kezébe a törvényhatósági bizottság bizalma a város ügyeinek vezetését letette, nem nyugosznak. Rendezni a város ügyeit, ez a jelszó, de e jelszó alatt az okszerű gazdál-

Iskolakönyvek, író és rajzszerkek az összes iskolák részére előírás szerint kaphatók:

Heumann Mór könyv-, papír-, zenemű-, író- és rajzszer kereskedésében Szabadkán főter,

Rádics-féle ház. a Szentháromsággal szemben.

ködés keretében a város céltudatos fejlesztését sem akarják a jövőre hagyni.

És ebben a hatóságot teljes erejével támogatja az a párt, mely a város élére helyezte.

Megemlékeztünk már a városnak tervbe vett nagyarányú kikövezéséről. Tudjuk, hogy a csatornázási hálózatot minő nagyméretben építik ki a városnak külön megterhelése nélkül. És most ismét egy szép terv megvalósítására való törekvésről kell megemlékeznünk.

Erről a tervről megemlékeztek már a gazdakörnek *Lipoencsics Lázár* dr. elnökléte alatt vasárnap megtartott értekezletén. A vásárosarnokot akarják a lehető legelőbb fölépíteni.

Évek óta irtak már e tervről, de megvalósításától mindig idegenkedtek, aminthogy idegenkedtek a piacz ügynek egyébként való rendezésétől is.

Az új aera azonban ezen egészségileg fontos, a termelőkre elsőrendű fontossága, a fogyasztókra is nagy horderejű intézmény megvalósításával komolyan foglalkozik. Talán előbb, mintsem gondolnánk, fognak előállni a részletes tervvel és a terv megvalósíthatóságának módozataival úgy, hogy a megvalósításból a városra nézve semmiféle különös megterheletés ne háramoljon. Bizonyára mindenki örömmel fogja fogadni a tervet mint az új aera egyik új, elismerésre méltó vívmányát.

Ezzel azután piaczügyünknek ohajtott rendezése is be lesz fejezve. Sőt elérjük még a piacznak a fogyasztó közönség érdekében immár elkerülhetetlen decentralizációját is.

Irhathatunk még több tervről is, de egyelőre elégnék tartjuk ennek a megemlékését is annak a bizonyosságául, hogy az új aera nemcsak rendez, hanem halad is.

A választott városi képviselők.

Érdekes névjegyzék került ma kezünkbe, melyet *Dalich A. Jenő* főjegyző nagy mun-

kával és gondos figyelemmel állított össze a belügyminiszter kívánságára.

A választott törvhat. bizottsági tagokról ugyanis a belügyminiszter egy oly pontos névjegyzéket kért, melyben a bizottsági tagok foglalkozása, lakhelye, megbízatásuknak tartama, sőt még az is kitüntetve legyen, vajjon valaki rendes-, általános- vagy üreseedés folytán elrendelt pót-választás útján került-e be az obtyinába.

Ez ideig maguk a bizottsági tagok sem igen tudták bizonyosan, vajjon mikor jár le mandátumuk s különösen a múlt és folyó évben tett számos felebbezés és ezek folytán eszközölt új választás zürzavarában nem kis munkába került a névjegyzéknek pontos összeállítás.

Ebből a névjegyzékből tudjuk meg, hogy a következő 1904. év végével lejár a mandátuma az I. körben: *Paukovich Andor*, *Haverda Mátyás*, *Farkas Zsigmond*, *Milassin Jakab*, *Körpel József*, *Meznerich Ferencz*, *Helbling Ferencz*, *Dr. Brenner József*, (ki mint t. ügyész egyébként is bir szavazati joggal a közgyűlésen) és *Höbl G. Ferencz* bizottsági tagoknak.

a II. körben *Osztrogonatz Béla*, *Vojnich Z. Máté*, *Csóvics István*, *Krnyajszky Mladen*, *Szudarevits Félix* és *Antunovics Miklósnak*,

III. körben *dr. Matievich István*, *Temunovits Tamás*, *Ifkovics Iv. Simon*, *Raicsich Antal*, *Polyakovics Bódog*, *Bukvics Boldizsár*, *Ifkovics Iv. Antal* és *Tumbász Mihálynak*,

a IV. körben *Pertich Albert*, *Szkenderovics Márk*, *dr. Mamuzsich Félix* (ügyvéd), *Gabrics Vincze*, *Tumbász Gergely*, *Vukovics Gábor* és *Sztipits Márknak*;

az V. körben *Jakobcsics Lázár*, *Rómics Simon*, *Budanovits Gergely*, *Páncsics József*, *Rieger Mihály*, *Czrnkovics Márton*, *Dér D. János* és *Szkenderovics Péternek*;

a VI. körben *Futó Ádám*, *Szücs v. György*, *dr. Klein Adolf*, *Szádecky Antal*, *ifj. Gálfy György*, *Szlikfa István*, *Jaramazovics Lőrincz* és *Kovács Sztr. Györgynek*;

a VII. körben *Balázs P. Antal*, *dr. Milkó Izidor*, *Osztrogonatz Péter*, *Kovács András*

(*Endre*), *Krnyajszky J. Jövő*, *Sugár Manó*, *Kovács Péter* és *Vincze Andrásnak*;

a VIII. körben *Krnyajszky P. Vládó*, *Siflis György*, *Miatovics Milan*, *Varga Ágoston*, *Varga Vincze*, *Berkes Antal*, *Masa Antal* és *Czirbusz Imre* bizotts. tagoknak.

Ezenkívül ugyancsak a jövő 1904. év végével sorshuzás útján kilép

a II. körben *Szárics Pál*, *Oresics Márton*, *ifj. Koncz Balázs* és *Sinkovics Ferencz* biz. tagok közül kettő,

a IX. X. és XI. kerületben pedig az összes bizottsági tagoknak fele. ¶

A többi választott bizottsági tagok mandátuma 1907. év végén jár le. Van a 164 választott biz. tag között 97 birtokos, 15 állami és városi hivatalnok, 11 vendéglős, 10 kereskedő, 9 ügyvéd, 8 iparos, 5 tanfériu, 4 nyugdíjas és 51 magánzó, 2 magánhivatalnok, 1 orvos, 1 gyógyszerész.

Höbl G. Ferenc és *Brandtner Rzsó* pót-választás útján választattak be, *dr. Pleszkovics Lukács* megválasztatása pedig a legfelsőbb fórum által megsemmisített.

H I R E K.

Szabadka, szeptember 3.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földművelésügyi miniszter *Kakula Antal* bácsi lakost Bács Bodrog vármegye hódási járására a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök Bács Bodrog vármegyében az apatini anyakönyvi kerületbe *Piukovics Imre* községi jegyzőt anyakönyvezetővé, a szántovaiba pedig *Drégely Antal* segédjegyzőt anyakönyvezető helyettesé nevezte ki.

— **Pályázatok a megyében.** *Tovarison* községi irnok-végrehatói állás, szeptember 20-iki lejáráttal. A folyamodvány a palánkai főszolgabíróhoz intézendő. *Adorján* szülészeti állás, szeptember 24-iki lejáráttal. Folyamodványok a zentai főszolgabíróhoz nyújtandók be. *Veprovácson* gyalogrendőri állás, folyamodványok szeptember hó 15-ig a községi előljáráshoz nyújtandók be.

A sár.

Irtá: **Bresztóty Ernő.**

A gránitkockás, hosszú utca végén
Leáldozóba volt a nap.
Haló sugára dus aranyvirággal
Hintette végig a sarat.

Követ, sarat aranyra változtatta
A gyenge bucsuzó sugár . . .
Amint letűnt a nap s kihalt a fénye,
Hiába, sár maradt a sár.

Doktor Czakevalk.

— A »Bácsmegyei Napló« eredeti tárczája. —

Irtá: **Balassa Sándor.**

A jókedvű, fiatal orvost napok óta nem látták. Nem mutatkozott sehol, még a »Csungliyamen« nevet viselő kurta korcsában sem, a hová minden nap eljárógatott s a vig czimborákkal vitatkozott a paralisz progressiváról. Kis vidéki városban hamar feltűnik az ilyesmi. Ha valaki csak egy délután nem jelenik meg a kávéház megszokott törzsasztalánál, megindulnak a kombinációk különféle irányban s kutatják, keresik az okot, a mely miatt nem jött el az illető.

Doktor Czakevalkot különben Kardosnak hívták. A Czakevalk melléknevet egy vig mulatozás közben adományozták neki, mert ivás közben azt vitatta és bizonyította, hogy

a czakevalk táncz kitűnő hatással van arra az emberre, a ki gyomorfájásban szenved. Ugyan, ugyan hát miért, ez lehetetlen. Doktor Czakevalk dühösen pattant fel a helyéről és harsány hangon kezdett a magyarázatba.

— Ha egyszer azt mondom, hogy a czakevalk kitűnően hat a gyomorfájásra, akkor kérem higyjék el. Jól tudják, hogy én soha se szoktam olyat mondani, ami ellenkezik az orvosi tudományval. Önök bizonyára hallottak valamit a tarantelláról. Ez a tarantella egy táncz, a melyet a jámbor taliánok lejtenek akkor, ha az a bizonyos »pók« megcsipi őket. Már most, ha a tarantella jót tesz a mérges pók csipése ellen, akkor a czakevalk — mások szerint a kék vóknak nevezett táncz, a melynek gyógyhatása van a gyomorfájásra.

Doktor Czakevalk elméletét szerfölött kaczagatónak találta mindenki, de ő eltekintve mindezekről, állhatatosan megmaradt a mellett, hogy ez a módszer alkalmas és biztos gyógyhatású. A mióta pedig ezt a javallatot elmondotta, soha senki nem nevezte többé az igazi néven, hanem dr. Czakevalknak. Ez a fiatal orvos különben a szándalos tudóst is okos emernek tartotta, sőt több ízben kijelentette, hogy Földvári Jakab kezébe van a jövő orvostudományának alapja letéve.

Csak az a baj — jegyezte meg végül,

hogy a hajadonfővel télen, nyáron szandáiban járó orvos zseninek nagyon lassan épül a szanatóriuma.

Doctor Czakevalknak felesége is volt, még pedig olyan asszony, a kiről általánosan elismerték, hogy szép és sikkes nő. Az asszony sehogysem illett az urához. Szeretni pedig csak úgy szerette, ahogy azok az asszonyok szoktak, a kik csapodárságuk leplezetése miatt elhítetik a férjükkal, hogy abszolút nincs okuk lelkükben kínos bizonytalanságot táplálni. A nyári elején Doktor Czakevalk felesége, a finom urinő oda állt a férje elé és rendkívül szeretetreméltó modorban tudatta vele, hogy fürdőzni szeretne.

— Rossz ember volnék, — mondta az orvos, ha nem teljesíteném az ön kérését, drága nőm. Előterjesztéséhez hozzájárulok s csak azt jegyzem meg, hogy ha fürdőzése alatt gyomorba lenne, tánczoljon czakevalkot.

A doktorné, a sikkes és finom uri nő el is utazott. Még pedig abban az időtájban, a mikor a fürdőzések évadja a tetőponton van. A fürdőzés össze-vissza egy hónapra terjedt, a mely idő alatt dr. Czakevalk minden nap megjelent a »Csungliyamen« nevű vendéglőben s a többi czakevalk elméletéhez hasonló gyógymódon vitatkozott, legtöbbször olyan emberekkel, a kik keveset értettek úgy az orvosi tudományhoz, mint a czakevalkhoz. A doktorné, a finom urinő ezalatt hetenkint

— **Meghívás Rákóczy ünnepélyre.** Szatmár vármegye közönsége átíratilag megküldte a megye által a tiszabecei győzelem színhelyén I. Rákóczy Ferencz születésének 200-ik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepély és Rákóczy emlékmű leleplezési ünnepélyének programját és az ünnepélyeken való részvételre meghívta a város törvényhatóságát.

— **Házasságok.** Ifj. *Latinovits* Pál, a magyar-osztrák bank tisztviselője, *Latinovits* Pál Bács-Bodrog vármegye főispánjának fia, tegnapelőtt vezette oltárhoz Pozsonyban a koronázási templomban *Nirnsee* Szidike kisasszonyt. Az esketést *Schiffer* pápai kamarás végezte. — Tary Zsigmond asztalos mester f. hó 5-én d. u. 5 órakor esküszik örök hűséget a Szt.-Teréz templomban Gál Etelka kisasszonynak, Gál Ignácz posta főtiszt testvér hűgának.

— **Igazi hitvalló.** Az izr. hitközség előjárósága tudvalevőleg elhatározta, hogy az előjárósági tagok, ugyancsak a templomépítési alaphoz jelentékenyebb pénzadózattal járult adakozók neveit az új templom falába illesztendő márványkőbe véseti. Weisz Ferencz, a ki 1000 koronás alapítványt tett a templomépítés javára, erről értesülvén, olyan értelmű megkeresést intézett az előjárósághoz, hogy mivel ő nem tartja magát méltónak arra, hogy jelzett pénzadománya folytán neve a szándékolt helyen megörökíttessék, kéri reá nézve a hozott határozat mellőzését. A helybeli izr. hitközség büszke lehet erre a tagjára a hiúságmentes áldozatkészség e fehér hollójára, és sokan, de nagyon sokan példát vehetnének róla.

— **Királyhalmán vasuti állomás lesz.** A királyhalmi gazdaközönségnek, hol több bacsmegei birtokosnak szülője van, régi harcza diadalmaskodott a közigazgatási sibiláson és dologtalanságon; végre valahára létesülni fog állomás. A miniszter ugyanis elrendelte, hogy az ottani rakodót rendes állomássá építsék ki s a közigazgatási bejárással a vasuti és hajózási főfelügyelőséget bizta meg.

kétszer, háromszor irogatott rendkívül szerelmes leveleket, a melyek végén mindenkor megjegyezte, hogy gyomorfájása még nem volt, de lehet. A negyedik héten nem kapott több levelet doktor Czakevalk.

Egy-két napig nem aggódott, hogy nője nem ír, mert azt hitte, hogy gyomorfájása van s így levél írás helyett czakevalk táncz-czal tölti idejét.

Egyszerre Kardos is elmaradt a társaságból. Nem látta senki, nem tudta senki, hogy hová lett. Lakásának összes ablaka le volt függönyözve, a szobák ajtaja pedig bezárva.

— Bizonyára elutazott — mondták — persze, hiszen a feleségét fogja hazahozni.

A feltevés nem volt igaz. Doktor Czakevalk odahaza volt s dolgozó szobájában bezárkozva busan üldögélt az íróasztalánál. Az íróasztalán ott hevert egy sürgöny, a mely rettenetes hirt közölt.

A mikor a táviratot megkapta, nem hitt

— **Pallos világitása.** Keller S. budapesti műszaki czég ajánlatot adott be a tanácshoz, Palicsnak acetylénnel vagy bármi mással leendő világitására. A tanács az ajánlatot figyelembe vétel végett kiadta a mérnöki hivatalnak.

— **A villamosvasut igazgatójának gyásza.** Városszerte nagy részvét nyilvánult meg a villamosvasut és világitási részvénytársaság helybeli főképviseelője, *Willenz* Alfréd igazgató irányában. A kitűnő szakférfit és közkedvelt társaságbeli embert váratlanul érte édesanyja elhunytának híre, a mi a súlyos csapást még fájdalmasabbá tette. *Willenz* tegnap délelőtt gyorsvonattal elutazott, hogy a szerető édes anyja emlékének áldozhasson és ha másként nem lehet, a sirhalmát öntözhesse fiui könnyeivel.

— **Dohánytermelés Bácskában.** A dohánytermelést illetőleg B.-Bodrog vmegye 6 községében 527 termelő kapott termelési engedélyt, kik 875 h. 157 □-ól területről 365,289 kg. dohányt szolgáltattak be a dohánybeváltó hivatalnak és 71.492 k. 62 f. kaptak. Egy hold legtöbb hozama 539 kg. (124 k. 40 f.), legkevesebb hozama 229 kg. (28 k. 01 f.).

— **Pályázat ösztöndíjalapítványokra.** A városi tanács a Bogdanovics-féle iskolai ösztöndíj alapítványokra kiírt pályázati hirdetményeket közzététel végett kiadta.

— **A cukor olcsóbb lesz.** A brüsszeli cukor-konvenczió tegnap, szeptember 1-én, lépett életbe. A konvenczió következménye tudvalevőleg az volt, hogy a cukorkartelt, amely éveken keresztül a cukor drágulását idézte elő, meg nem ujtották, minek folytán most már a cukor ára is olcsóbb lesz. A cukorgyárosok nagyban való eladásnál a cukor árát 85-ről 73 koronára vagyis 12 koronával szállították le. A detail-forgalomban a koczka-cukor kilogrammonként eddig többnyire 88 fillérbe került. Nem szenved kétséget, hogy a nagyban való kereskedésnél megállapított 12 fillérnyi ármérséklés csakhamar a kisebb kereskedőket is hasonló eljárásra fogja buzdítani, úgy, hogy a kisebb

benne. Lehetetlenségnek tartotta, hiszen az asszony nagyon szerette. Erről nem csak ő, de mindenki meg volt győződve. Az orvos a sürgöny után levelet kapott, a melyben megírta a felesége, hogy soha ki nem állhatia. Tettetés volt minden és sajnálja, hogy eddig is felültette.

A kávéházban töprengtek a fölött, hogy mi az oka az orvos elmaradásának? Végre a helyi lap riportere vállalkozott a homályos ügy felderítésére.

Szenzációs ügy volt. Julcsa szobaleány elcsacsogta a sürgönyt, melyben ez állott:

»Ne keress, nem találsz meg. Színész nő lettem. Megszöktem a fürdőből valakivel. Bocsáss meg a te hűtlen Margitodnak«.

Mikor az emberek másnap elolvasták a helyi lapot, szánakozva jegyezték meg:

— Szegény doktor, a felesége most igazán czakevalkot fog lejtetni.

fogyasztók is már nagyon rövid idő múlva fogják a kartel megszűntének előnyét élvezni. Október hónapban a cukor árát újabb 9 koronával mérséklék és így a cukor akkor valószínűleg ismét 9 fillérrel lesz olcsóbb.

— **Állattenyésztés Bácskában.** Az állattenyésztést illetőleg B.-Bodrog vmegyében volt 61.168 anyaló, 5761 ménlő, 40.870 paripa, 28.069 csikó, összesen 135.868 ló; tehén 84.383, bika 2414, ökör 29.011, 49.060 borju, összesen 164.877 szarvasmarha, ezenfelül 185.836 sertés. Újvidéken találtatott 774 anyaló, 171 ménlő, 1080 paripa, 401 csikó, összesen 2426 ló; továbbá 1134 tehén. 18 bika, 763 ökör, 556 borju, összesen 2471 szarvasmarha; sertés 637. A sertésenyésztés nagy akadálytalán küzdött a kukoricatermeskedéskedvetlensége miatt. Megesapant ezért nagyon a hizlalt sertések száma, mert a még most is sűrűn fellépő sertésvész miatt a drága kukoriczaárak mellett a hizlalók vállalkozási kedve alábbszállott.

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Mamuzsich István 16 hó, Dulics Antal 26 év, Marusics Tamás 12 hó, Rostás Ilona 6 év, Czviánov Mária 3 év, Soraka János 3 év, Takács Márton 10 hó, Antunovics István 2 hó. Született 12; 8 fiu, 4 leány. Eljegyzés: Fejes István Somoskövi Terézt, Fardor Antal Janiga Juliát. Házasság: Sárosvics Lázár Kuluncsics Juliával, Vagner József Sipos Katalinnal.

A balkáni forradalom.

Háboru Törökország ellen.

Szófia, szeptember 3.

Michailovszki pánszláv agitátor a lakosság körében az összes szláv elemek fölkelésére izgat s azt hirdeti, hogy Törökországnak meg kell üzenni a háborut. A lakosság fanatikusán követi.

Meggyilkolt szerb pap.

Belgrád, szept. 2.

Joachim szerb papot Ransilban meggyilkolták, mert nem akart a forradalmi párthoz csatlakozni.

A szerb liberálisok vezérét megölték.

Belgrád, szept. 3.

Popovicsot, a liberális párt egyik tekintélyes vezérét Karesicaban meggyilkolták. Minden jel arra mutat, hogy politikai okokból tették el láb alól.

A bolgár vezérkar.

Belgrád, szept. 3.

A bolgár vezérkar forradalmi hajlandóságú tagjai kiáltványt készülnék kibocsátani, melyben felszólítják a lakosságot a lázadásra s követelik, hogy Szerbia és Bulgária intervniáljon.

TANUGY.

Beiratások a tanítónőképző gyakorló iskolájában. A szabadkai tanítónőképző intézet gyakorló iskolájában a beiratások f. hó szeptember 4-iktől 10-ig a délelőtti és délutáni órákban fognak eszközöltetni.

Alulírott tisztelettel értesitem Szabadka város és környéke nagy érdemi közönségét, hogy a szabadkai

„Nemzeti Casinó” éttermét és kávéházát kibéreltem. — Minden törekvésem oda irányul, hogy a n. órd. közönség igényeit a lehető legjobban kielégítem, tiszta és jó borokat, kitűnő konyhát, kávéházi italokat tartok és vendégeimet pontos kiszolgálásban részesítem, hogy a „Nemzeti Casinó” éttermének, söresarnokának a legjobb hírnevet megszerezhessem. — **Kőbányai korona és pilzeni ősforrás sört** mérek ki. — A mélyen tisztelt közönség pártfogását kérve, maradtam Szabakán, 1903. szept. hó,

Különféle villásreggeli zóna adagokban is. — Fagyalt-jegeskávé.

SZABÓ GUSZTI
a „Nemzeti Casinó” berelője.

Törvénykezés.

Menyasszony és vőlegény.

Nem épen a dalnok szerelmesei korába illő szabadkai bűnüggyel foglalkozott tegnap a szegedi kir. ítélőtábla:

Bécsi István Szabadkán lakik. Ez a Bécsi néhány hó előtt ismeretségbe lépett özvegy Margit Józsefnének Julianna nevű csinos fiatal leányával.

Nem tudni, miféle pénzbeli művelet folytathatott le a két fiatal teremtés között, de Bécsi nemrégén 285 korona követeléssel lépett fel a leánnyal szemben.

A család persze mit sem akart tudni a követelésről, A fiatal urnak ekkor jó ötlete támadt. Elment az özvegyhez és így szavalt:

— Én nem akarom, hogy közöttünk viszály támadjon, hát irjon alá egy váltót 285 koronáról, aztán én elveszem Juliska kisasszonyt.

Margitné belement az üzletbe, aláírta a váltót abban a jó reményben, hogy Julianna leánya nemsokára Bécsinél asszony lesz. Am roppant csalódott a jó asszony, mert a vőlegény nemsokára bepörösítette a váltót és mivel az özvegy elfelejtett kifogásokat bejelenteni, meg is nyerte a pórt.

Margitné azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem család miatt följelentette az ifjút. A szabadkai büntető törvényszék előtt megtartott tárgyaláson Bécsi azzal védekezett, hogy azért nem vette el a leányt, mert az többek előtt így nyilatkozott:

— Én két hét múlva ugyanis ott hagyom az uramat.

Viszont azonban kiderült az is, hogy Bécsi ur többször így beszélt a barátai előtt: — A világot se venném el annak az özvegy asszonynak a leányát.

A törvényszék ezek figyelembe vétele után fölmentette a lovatot.

Az özvegy fölebbezett és az ügy így a szegedi táblához került, ahol ma hathónapi börtönbüntetést mértek Bécsire, mert bizonyítva látták, hogy ravasz fondorlattal csikarta ki Margitnétől a váltót.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 4-ére száraz, meleg időjárás várható.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Ma 60.000 métermázsza buza kelt el kezdeten szilárd, tartott, zárlat felé nyugodt, változatlan áron. Rozs néhány fillérrel magasabb, egyéb nem változott.

Ma nem volt felmondás.

A határidő-üzlet. Mérsékelt forgalom mellett tartott áron zárult.

	Kezdete	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	747	744—745
Buza ápr. 1904	773	772—771
Rozs		
Rozs okt.-re	624	625—624
Rozs áprilisra	650	651—650
Zab áprilisra	543	545—543
Zab		
Zab okt.-re	569	570—569
Tengeri májusra	—	—
Tengeri aug.-ra	—	—
Tengeri szept.-re	620	621—620
Tengeri májusra	539	538—537
Repce aug.-ra	—	—
Repce		

Idegenek Szabadkán.

Szeptember 3.

Nemzeti szálloda: Vajda B. utazó Budapest. — Schossberger Mór keresk. Ujvidék. — Bionstock Miksa utazó Bécs. — Aucheman I. keresk. Villány. — Engelhofer Frigyes utazó Grác. Kun Albert sorsjegy keresk. Bpest. — Schweiger Albert utazó Grác. — Hahn Mór bizt. felügyelő Bpest. Gerő Soma utazó Bpest. — Gáspár Jenő és neje kántor Csantavér. — Stern Miksa keresk. Brün. — Lipóczy Miksa és családja földbirt. B.-Almás. — Deutsch Gyula utazó Bécs. — Kullini Gyula utazó Bécs. — Dr. Fischer Zsigmond ügyvéd Baja.

Bárany szálloda: Dr. Gyulai Noé Hugó ügyvéd Bpest. — O. Wagner Bécs.

Pest szálloda: Milinov Kuzman sertés kereskedő B.-Martonos. — Malatáski György jegyző Szt.-Tamás. — Fischer Bernát lókeresk. Bécs. — Bitte Károly vármegyei irnok.

Polgári szállóga: Heszker József ügynök B.-Topolya. — Oszterics György sertés keresk. Bescskerek. — Zsolnos Sándor Ó-Kanizsa. — Csonovics Pál Bács-Topolya. — Schwalla Ferencz és neje földbirt. Ó-Kanizsa. — Muhi Ferencz Ó-Kanizsa. — Sekerja György Zsabya. — Glid Adi keresk. Katymár. — Löwenstein Vilmos kereskedő B.-Topolya. — Szántó Miklós aljegyző Apatin.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

Egy koronáért

portómentesen küld az

● **orvosszövetség sorsjátékához** ●
egy sorsjegyet az
Országos Sajtóiroda, Bpest
Kemény Zsigmond-u. 11.

Huzás már október 10-én.
4800 nyereség. 1 főnyereség 40000 korona.

Legnagyobb nyereség legszerezésebb esetben
50000 korona.

1 kor. 1 sorsjegy. Szerecsse fel! 1 kor. 1 sorsjegy.

POLÁNYI DEZSŐ
Vöröskereszthez czimzett gyógytá-
rába egy hatodik gymnasiumot vég-
zett magyarul és ggyakornok
bunyevácul beszélő
azonnal felvétetik.

17398. kap. igt. 903.

Hirdetmény.

A szabadkai országos vásár **szeptember 6., 7., és 8-án** fog magtartatni, mely vásárra sertések felhajtása tilos. Kérődző állatok vézmentes és vézkerületben be nem vont helyekről felhajthatók, de sem Ausztriába, vagy vámkülföldre, ugyszintén a budapesti marhavásártérre el nem szállíthatók.

Megjegyeztetik, hogy a rendőrhatalóság a 39505/1901. sz. m. kir. kereskedelemügyi miniszteri rendelet intézkedésének megfelelőleg a vásárban árukkal megjelenő ügy helybeli, mint vidéki iparosok és kereskedőktől, az iparigazolványok felmutatását fogja követelni és így azon iparosok vagy kereskedők, a kik ezen minőségüket igazolni nem tudják az árusítástól eltiltatnak.

Kérem tehát ezen körülményt hatósága területén minél kiterjedtebbmódon közhírré tenni **azzal, hogy az állatvásártérre csak azok az állatok tognak bebocsátatni, melyek szabályszerű marhelevéllel vannak ellátva, tekintet nélkül arra, hogy eladásra vagy nem eladásra vannak szárvva.**

Szabadkán, 1903 évi szeptember 3-án.

Szalay Mátvás.
rendőrkapitány.

Legolcsóbb a

Terézia
 levélpapír
szép Ivori színben, **lőkör sima felületű,**
kellemes írás. — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban
65 krajczár.
Kapható **Heumann Mór** papirkereskedésében Szabadkán.

Olvasd!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpárraktára és házi sürgöny (villamos osengetyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szálloda“-nak és dohány nagytözsdének átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékpárját, a „Styria“-t, a melynek főképviseelője, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét **műhímszögépeire,** a melyekkel bármilyen complicált mintájú hímzést **művésziesen** lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás **INGYEN.**

Bevezet házi sürgönyöket (villamos csengőket és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavitást, lelkiismeretesen, pontosan és olesón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek.